

Een kwalitatieve studie naar de voorlichtingsactiviteiten van stichting Mainline bij gedetineerden in Huis van Bewaring Schutterswei

Drs. Anneke Risselada, Ir. Elske Wits

Samenvatting

Stichting Mainline is een onafhankelijke organisatie die gezondheidsvoorlichting geeft aan drugsgebruikers. Zij zijn ook actief in Huis van Bewaring (HvB) Schutterswei te Alkmaar, waar zij contacten leggen met gedetineerden. Op aanvraag van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) heeft onderzoeksbureau IVO een evaluatie naar de werkzaamheden van Mainline in HvB Schutterswei uitgevoerd.

De centrale vraag in dit onderzoek was: *Op welke punten heeft de gezondheidsvoorlichting met betrekking tot infectieziekten, schadebeperking en zelfcontrole bij druggebruik in HvB Schutterswei door Stichting Mainline een meerwaarde ten opzichte van de gezondheidsvoorlichting van de reguliere medische dienst van HvB Schutterswei over deze thema's?* Deze vraag is beantwoord middels een onderzoek waarin de nadruk lag op het verkrijgen van inzicht in de ervaringen van gedetineerden met activiteiten van Mainline en de medische dienst. Aanvullend is de visie van Mainline, de medische dienst en een tweetal experts op de werkwijze van Mainline en de medische dienst in HvB Schutterswei geïnventariseerd. Daarnaast is een beknopte literatuurstudie uitgevoerd naar de werkzame componenten van de methodiek van Mainline.

Mainline ziet haar werkzaamheden in het HvB nadrukkelijk als een aanvulling op de programma's van de medische dienst. De veldwerkers van Mainline volgen in het HvB de strategie van harm reduction. Hierbij wordt ernaar gestreefd te werken volgens de principes van de presentiebenadering en met gebruikmaking van motiverende gesprekstechnieken. De literatuurstudie en de gesprekken met experts hebben geen evidentie opgeleverd voor de effectiviteit van deze methoden bij de doelgroep van drugsgebruikende gedetineerden.

Uit het onderzoek blijkt dat de medewerkers van Mainline tijdens de contacten met gedetineerden in HvB Schutterswei in veel gevallen niet tot het geven van voorlichting komen. Door beperkingen in tijd en ruimte in de setting van het HvB richten de veldwerkers zich voornamelijk op kennismaken en het opbouwen van een vertrouwensband met gedetineerden. Gedetineerden en de medische dienst in Schutterswei zijn positief over de werkzaamheden van Mainline in het HvB. Gedetineerden ervaren de gesprekken met Mainline als prettig, doen nieuwe kennis op en zijn te spreken over de vrijblijvendheid van de contacten met veldwerkers. Mainline krijgt van de medische dienst de vrijheid om met drugsgebruikende gedetineerden in contact te komen, omdat de verpleegkundigen en artsen aangeven zelf onvoldoende expertise over drugsgebruik te hebben. De medische dienst ziet de kwaliteiten van Mainline als een waardevolle toevoeging op de gezondheidsvoorlichting van de medische dienst zelf, waarin de nadruk ligt op het voorkomen van infectieziekten. Dat Mainline buiten detentie de zorg aan ex-gedetineerden kan continueren is daarbij een belangrijk voordeel.

De conclusie lijkt dan ook gerechtvaardigd dat de aanwezigheid van Mainline op meerdere punten meerwaarde heeft voor het bereiken van de doelstellingen binnen het gezondheidsbeleid van DJI. Mainline hanteert een laagdrempelige werkwijze en kan met haar werkzaamheden de medische dienst aanvullen in het geven van voorlichting over drugsgebruik.